

תנועת 'דגל ירושלים'

איגרות הראיה, חלק ג עמ' קמח-קנא [איגרת תתס"ז]

מכתב גלוי מהרב קוק

רבנים, קהלות חבורות, ויחידים ענו על קריאתנו, ביותר מוקדם, תנו לנו אומץ ליסד את בנינו הקדוש של כל ההסתדרות של כל עולמנו הישראלי הכשר לבנין הארץ ותחית האומה תחת דגלנו הקדוש דגל ירושלים. לעולמנו המכובד הכשר, של שלמי אמוני ישראל

יהודים כשרים!

אנחנו קוראים לכם, באו להעבודה הקדושה לבנות את עמנו הישראלי, על אדמת קדשנו א"י באו אלינו, התאחדו כולכם תחת דגל "ירושלים" אשר אנחנו מרימים אותו לפני כל העולם הכשר הישראלי. הכל יודעים שיש במציאות "דגל-ציון", הוא מאחד חלק ידוע של אחינו, על היסוד של עניינינו הישראליים-העולמיים בארץ ישראל. נמצאים אמנם רבים, רבים מאד אשר לא נכנסו בהתאגדות ההסתדרות של אותם שנושאים את "דגל ציון" ורבים מרגישים בעצמם לאי אפשרות לפנייהם להכנס בתוך ההסתדרות. אין אנו מדברים עד כמה הדבר הוא צודק, או בלתי-צודק, אבל בפועל הלא המצב הוא ככה. אבל הלא דבר שאי אפשר הוא שהחלק היותר גדול, היותר לבבי ויותר תמים מישראל, שהם הרוב של העולם הכשר הישראלי יהיה נשאר עומד ממרחק אצל המאורעות הנפלאות של הזמן הנוכחי, ולא ירים את ידו לטובת הבנין הקדוש של אומתנו על אדמת קדשה, בשביל אותם העכובים הנקראים בשם הפרעות.

לזאת מרימים אנחנו, לפני כל העולם הכשר הישראלי, את דגל "ירושלים" שיסתדרו תחתיו כל כשרי ישראל לכוונן את העבודה של בנינו בארץ ישראל, על פי אמתתו של הרוח הישראלי הכשר, בגאון ובאומץ נשא את דגלנו הכשר הישראלי את דגל ירושלים.

"ציון" ו"ירושלים", הן זו אצל זו, מאז מראשית תולדותנו התבלט שם ציון אצל ההבטאה של מלכותנו כחננו העולמי שהוא הנהו גם כן ודאי קדוש מצד עצמו והוא משמש את כל המטרות הקדושות של עמנו שהוא הוה ויהיה לעד ממלכת הכהנים וגוי הקדוש של העולם כולו.

אמנם "ירושלים" מבטאת בהבלטתה את המטרה של קדושתנו מצד עצמה בתור המגמה היותר גבוהה באידיאליותה של הויתנו הישראלית, בעד עצמנו ובעד האנושיות כולה, המקום של בית המקדש, בית תפלה העתיד של כל העמים, המקום שבו ישבו הסנהדריה הגדולה אשר ממנה יצאה תורה לכל ישראל, זה מציין השם "ירושלים"...אומתנו בטאה באחוליה העמוקים, בתפילותיה הקדושות לשיבת השכינה "לציון", דוקא על ידי בנין "ירושלים", על ידי קדושת בית המקדש, על ידי ההתרוממות של הקדושה האלהית עלינו ועל ידנו על העולם כולו.

את המטרה הכשרה הזאת חפצים אנחנו לבטא על ידי דגלנו דגל "ירושלים", שאנחנו מקוים שילך במצב של שלום עם דגל "ציון", עד אשר אנחנו וכל העולם כולו נכיר שהעניינים העולמיים של ישראל לשוב אל ארץ ישראל, בתור עם שלם, והעניינים המקודשים, עצם המגמות הכשרות, מתאחדים הם במיטב האחוה זה עם זה.

...האמת הלא היא שהקיום הישראלי וכל הקשור היהודתי שהוא עושה את אומתנו לעם עולם בלתי מנוצח בתבל, מונח הוא רק בו בהאומר היהודי הכשר, שהוא צריך להתבטא בבחירות ובהבלטה ע"י הכח של ההסתדרות של העולם הכשר הישראלי, שהוא מוכרח בגאון רוח לשאת את דגלו הקדוש.

הכח הכשר הישראלי, הוא ולא אחר הוא הנושא והשומר של השבועה הקדושה אשר נשבענו על נהרות בבל "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני" והכח הזה הלא הוא הנהו המבעיר אפילו את הזיק של האש הגנוז אשר לא יכבה כליל אצל כל בר ישראל, שהוא כל עוד מחזיק את עצמו ערנה למרות כל החשבונות הכהים של העולם קשור באומץ בעמו עם תקותיו הגדולות.

זה הכח הוא באמת גם המקור היותר עליון מהיכן שנשאבים החיים לכל הענפים של הכשרונות הישראליים המיוחדים, שהם מועילים כל כך אל הבנין של עמנו על ארצנו, ושהוא יוצר רוח ומרץ לכל כחות היצירה שלנו בכל מחלקותיהם. הכח הקדוש הזה מוכרח הוא לצאת כעת לפני העולם הגדול הרשמי, ע"י העולם היהודי הכשר המסודר אשר יתאחד ע"י הדגל "ירושלים".

...נשא את דגלנו את דגל "ירושלים" אשר אך על ידו ובגינו ינשא דגל "ציון". הערך של העולם הישראלי העולמי יתברר לטהרתו בעולם, על ידי ההופעה של הכח הקדוש היהודי, שיבוטא בדיוק על ידי ההתרוממות הקולית, של כל העולם הישראלי הכשר, שיקח את כל עצמיותו בהתלהבות קדושה אל העבודה הרצינית, של הבנין הלאומי הקדוש, לכוונן את שיבתנו לא"י בהאשר של האורה האלהית שלנו "בית יעקב לכו ונלכה באור ד'"...

הקדמת הרצי"ה ל"אורות" [מהדורת תש"ט]

שפע קדש הקדשים של ספר האורות הזה...

"פנינים" מתוך 'קול השופר' [החרם על ספר 'אורות']

הן הובא לפנינו חוברת נרפסה מקרוב לרב אחד מפה, והנה נשתוממנו לראות ולשמוע דברים גסים וזרים לתורת ישראל כולה, וראינו כי את אשר יגורנו לפני בואו לכאן, כי יחולל חרשות לילך בדרכים עקלקלות אשר לא שערום רבותינו ואבותינו מעולם בה ונהייתה לעובדא, ועוד יותר מזה אשר לא פללנו כלל...

אבל האחרון הכביר אשר בשם 'אורות' קראה מחוללה, ורעל מוות בתוכה, יש בה הרבה דברים שאסור לשומעין וכל שכן לכתבם ולהדפיסם. ושם שמיים מתחלל וסכנה והריסת דת משה ויהודית נשקפה בעטים של דברים כאלה על כל רוחו וחינוכו של הדור הצעיר...

רצופה המחברת הזאת אשר כמה פרקים מלאים תהילות ותשבחות לרשעים, שם חושך לאור ואור לחושך ואומר לרשעים צדיקים אתם כמו שצועק...

אומר שעוסקים ועובדים "עבודת קודש" [פרק לד] ואת אשר נפש רשעים ופושעי ישראל חפצה נתן להם בכתביו, ולעומת זה דוקר ועוקץ בעקיצות גסות את אמוני ישראל... וכי נפשם של פושעי ישראל יותר מתוקנת מנפש שלומי אמוני ישראל [פרק מג]...

ואסור לנו לשתוק שלא נתחייב חס ושלום בדמם של כל אותם בני הנעורים והתלמידים אשר ישתו את המים הרעים הללו, ואיך נאמר אחר כך ידינו לא שפכו וכו', וכאשר שמענו מפי נאמנים כי כבר פשתה נגע הצרעת הזאת אצל הצעירים הישרים עד כה, בטענה ואומנה שהרב אומר כך "להתעמל" ולהתעלס ועליזת החיים היא מעלה את השכינה כמו אמירת שירות ותשבחות שאמרם דוד המלך ע"ה בספר תהילים....

יקום נא לעזרת ד' בגיבורים ויעורר נא את מכיריו ומיודעיו הרבנים הגאונים שליט"א לתת ידם לה' אמונה, ולדון על ספריו אם ספרי קוסמים הם ולפרסם אותו ברכים כי אסור לעיין ולסמוך על כל הבליז ועל כל חלומותיו...

אורות התחיה לד

ההתעמלות, שצעירי ישראל עוסקים בה בארץ-ישראל, לחזק את גופם בשביל להיות בנים אמיצי כח לאמה, היא משכללת את הכח הרוחני של הצדיקים העליונים, העוסקים ביחודים של שמות הקדושים, להרבות הבליטת האור האלהי בעולם, ואין גלוי אור אחד עומד בלא חברו כלל. "ויעש דוד שם", - ו"דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו", - "ויואב בן צרויה על הצבא", "ולא נענש אבנר אלא מפני שעשה דמן של נערים שחוק". אבל שיצחקו הנערים לחזק כחם ורוחם, בשביל גבורת האמה בכללה, עבודת הקדש הזאת

מעלה את השכינה מעלה מעלה, כעלייתה על-ידי שירות ותשבחות שאמר דוד מלך ישראל בספר תהלים, אלא שעל-ידי הכוונות העליונות עולה הנשמה הפנימית, ועל-ידי המעשים המאמצים את גוף היחידים לשם הכלל עולה הרוחניות החיצונית. ושניהם כאחד משכללים את סדרי הקדשות כלם, בהבלטת אפיה של האמה בפרשה הקטנה שכל גופי תורה תלויים בה: בכל דרכיך דעהו. ואל יפלא אם יש חסרונות במהלך החיים של העוסקים באמוץ הגופני ובכל החושים הארציים שב'ישראל', כי אפלו הופעת רוח הקדש צריכה ברור מתערובות צחצוחי טמאה שמתערבים בה, והיא הולכת ומטהרת, מתקדשת ומתבררת, פודה את עצמה מגלותה, עד שבאה לכלל דרך צדיקים ואור נגה הולך ואור עד נכון היום.

אורות התחיה מג

הנפש של פושעי ישראל שבעקבתא דמשיחא, אותם שהם מתחברים באהבה אל עניני כלל ישראל, לארץ-ישראל ולתחית האמה, היא יותר מתקנת מהנפש של שלמי אמוני ישראל, שאין להם זה היתרון של ההרגשה העצמית לטובת הכלל ובנין האמה והארץ.

אבל הרוח הוא מתקן הרבה יותר אצל יראי ד' ושומרי תורה ומצוות, אף-על-פי שההרגשה העצמית וההתעוררות של כח פעלה בעניני כלל ישראל אינן עדין אמיצות אצלם, כמו מה שהן אצל אלה שרוח עושים אשר בתוכם מעכר את לבם, עד כדי להתקשר בידעות זרות ובמעשים המטמאים את הגוף ומונעים אור הרוח מלהתקן, וממילא סובלת גם הנפש מפגמיהם.

התקון שביבוא על-ידי אורו של משיח, שיעזר לזה הרבה דבר ההתפשטות של תלמוד רזי תורה וגלוי אורות חכמת אלהים, בכל צורותיה הראויות להגלות, הוא, שיעשו ישראל אגדה אחת, ותתקן הנפש של היראים שומרי תורה על-ידי שלמות הנפש שבפושעים הטובים, ביחש לעניני הכלל ותקות הגשמיות והרוחניות המשוגות בהכרה והרגשה האנושית, והרוח של הפושעים האלה תתקן על-ידי השפעתם של יראי ד' שומרי תורה וגדולי אמונה, וממילא יבוא לאלה ולאלה אור גדול, והופעת תשובה שלמה תבוא לעולם, ואז יהיו ישראל מוכנים לגאולה.

והצדיקים העליונים, מארי דנשמתא, הם יהיו הצנורות המאחדים, שעל-ידם יעבר שפע אור הנפש משמאל לימין ושפע אור הרוח מימין לשמאל, ותהיה השמחה גדולה מאד, "כהניף ילבשו צדק, וחסידיה ירננו", וזה יהיה בכח אורו של משיח, שהוא דוד בעצמו, "שהקים עלה של תשובה", "בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך".

איגרות הראיה, חלק ד עמ' סו [אמט]

הורי היקרים עט"ר ומחמדי נפשי שליט"א.

...על דבר הרוגנים בענין ה"אורות" אין לשים לב, ככה הוא הדרך של אנשים הרגילים שלא לעיין בהלכות דעות, שמתרגזים נגד כל ביאור והארה שנראה להם כחדשה. אע"פ שבאמת יסוד הדברים עתיקים הם וממקור הקודש הם יוצאים, וגדולים וטובים ממני בכמה דורות נצטערו בצער זה. לי די שהישרים המבינים, שיראת שמים אמיתית היא אוצרם, הם יתבסמו בדברים שאני חושב לתועלת כללית וטובה רוחנית גדולה לפרסמם לפעמים.

לבאר את המקורות אין תועלת, על פי רוב אין המקורות מבארים להדיא את המחשבה שלי, אלא הם מראים ע"ז אחרי התבוננות והרגשה עמוקה. ואלה הנרגנים, או אפילו תמימי הלב שלא הורגלו ברעיונות כאלה, לא יקבלו את התוצאות גם כשיראה להם המקור שממנו הדברים נובעים.

מאד אבקש מכבודכם, הורי היקרים, שלא יהיה לכם מכל הדברים הללו צער כל דהו, ואת היא החובה של עבודת הקודש עבודת ה' אשר חותמו אמת, שלא לגור מכל רוגן ומעליב. ואני איני מתרעם כלל עליהם, ביחוד את התמימים מהם, שאני משתתף בצערם. אלא שאני רואה שהנני מחוייב לבאר את הדברים שיביאו תועלת כללי וכבוד לעם ד', וחיווק לתורה במהלך הימים הבאים לקראתנו לשלו' בע"ה.

והנני בזה חותם בכרכה שלו' וכרכה נאמנה.

כנס עבדכם חותם ביראת הכבוד,

אברהם יצחק ה"ק

מתוך איגרת האדמו"ר מגור [הרב אלתר אברהם מרדכי] מהספינה

והנה בחו"ל היה מושג וציור אחר ממה שהוא באמת. כי על פי הידיעות היה נחשב הרה"ג הרב אברהם קוק שיחיה, כאילו היה רב נאור ורודף שלמונים, ויצאו נגדו בחרמות וגידופים. וגם מערכת ה'יוד' ו'הדרך' הביאו לפעמים מידיעות האלו שיצאו מצד אחד. ואולם לא זו הדרך לשמוע רק מצד אחד, יהיה מי שיהיה. והרה"ג ר' אברהם קוק שיחיה הוא איש האשכולות בתורה ומידות תרומיות. גם רבים אומרים כי הוא שונא בצע...

אולם אהבתו לצייון עוברת כל גבול, ואומר על טמא – טהור, ומראה לו פנים... ומזה באו הדברים הזרים שבחיבוריו. והרבה התווכחתי עמו, כי אם כוונתו רצוי, אבל מעשיו וכו', שנותן יד לפושעים, כל עוד שעומדים במרדם ומחללים כל קודש. ואשר הוא אומר: כי בזה הוא דבוק במדותיו כמו שנאמר "אתה נותן יד לפושעים וכו'", אני אומר כי על זה מתוודים "מפני היד שנשתלחה במקדשך" ו"בנין נערים – סתירה" ואפילו בבנין בית המקדש...

גם שיטתו בהעלאת ניצוצות הוא דרך מסוכן. כל עוד שאינם שבים מפשע או הניצוצות אין בהם ממש, ומביא סכנה לנפשות טהורות ונקיות שיתחברו על ידי זה לפושעים בכח יפיפותו של יפת. גם סכנה על העוסק בזה. ולכן הורונו חז"ל "חכמים הזהירו בדבריכם וכו'", ועל החכם מכל אדם אמרו: "בקשו לגנוח ספר קהלת", הגם שאמרו אחר כך "יפה אמר שלמה". ולמה הודיעונו שבקשו לגנוח, הכל ללמוד דעת, גם על איש דגול מרבבה...

והנה מדברי הרה"ג ר' אברהם קוק שיחיה תכירו מידותיו – כי הגם שרוב מאנשי העיר הקדושה והרבה מהרבנים עומדים על צידו, עם כל זה חולק כבוד להרבנים הזקנים...